

# ВСТУП 2016 РОКУ: ОСНОВНІ ЗМІНИ

## Новий зміст: новий перелік галузей і спеціальностей

[В цьому році буде здійснюватись набір за новим єдиним переліком галузей і спеціальностей, що був затверджений в 2015 році.](#)

“Раніше абітурієнт вступав на вузчу спеціальність, що обмежувало можливість змінити освітню траєкторію в майбутньому. Крім того, ця зміна відкриває нові можливості вишам для розробки власних освітніх програм”, - підкреслила Інна Совсун.

### Рівність прав громадян: вступ тільки за конкурсом

В цьому році повністю прибрали норму про позаконкурсний вступ, котра суперечила Конституції України, а також цільовий прийом. Таким чином, усі учасники вступної кампанії проходять конкурсний відбір.

Разом з тим, є категорії громадян, котрі з об'єктивних причин потребують підтримки держави. Ці абітурієнти вступатимуть за конкурсом, але на основі інших видів вступних випробувань. Так, окремі категорії громадян мають право вступу:

- за співбесідою;
- за вступними іспитами;
- за особливим порядком складання вступних іспитів для мешканців тимчасово окупованої території;
- за особливим порядком складання вступних іспитів для мешканців непідконтрольної території та населених пунктів, в яких немає умов для здійснення стабільного освітнього процесу.

Зокрема, під час регіональної наради-семінару директор департаменту вищої освіти МОН Олег Шаров зазначив, що вступ за співбесідою здійснюватиметься лише для таких категорій громадян:

- учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та потерпілі від Чорнобильської катастрофи, що в наслідок катастрофи стали інвалідами, хворі внаслідок її на променеву хворобу та закінчили середні й професійно-технічно навчальні заклади з відзнакою або тільки з відмінними оцінками;
- особи, які стали інвалідами внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у масових акціях громадського протесту в Україні з 21.11.2013 року по 21.02.2014 року за євроінтеграцію та проти режиму Януковича (Революція Гідності), за умови їх звернення за медичною допомогою у період з 21.11.2013 року по 30.04.2014 року;
- визнані інвалідами війни відповідно до пунктів 11-14 статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (військовослужбовці, резервісти, військово-зобов'язані, працівники силових структур, учасники добровільних формувань та волонтери).

Вибирати між конкурсним відбором за результатами ЗНО та вступними іспитами, можуть такі вступники:

особи, які мають захворювання, що можуть бути перешкодою для проходження зовнішнього незалежного оцінювання;

діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, особи з їх числа;

особи, звільнені з військової служби (у тому числі демобілізовані) після 30 листопада 2015 року;

особи, яких законом визнано учасниками бойових дій та які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, брали участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, у тому числі ті, які проходять військову службу (крім військовослужбовців строкової служби) в порядку, визначеному положеннями про проходження військової служби громадянами України.

### Адресність держзамовлення: місце йде за вступником

Завдяки цьому нововведенню місця у ВНЗ приносять вступники, які їх виборили.

“В минулому році ми випробували подібну модель, коли обсяг місць держзамовлення в університеті коригувався відносно популярності у студентів з вищими балами ЗНО. Тоді відбулося укрупнення

потоків за державним замовленням, тобто сильніші університети отримали б більше місць, менш популярні – менше, що, в принципі, було закладено в основу закону про вищу освіту”, - зазначила Інна Совсун.

У 2016 році ця модель реалізовуватиметься тільки на денній формі навчання (набір на перший курс) за всіма освітніми рівнями, крім набору на молодшого спеціаліста.

### **Для вступників з Криму та Донбасу: спрощена система**

МОН розробило повноцінну стратегію підтримки вступників з Криму та Донбасу. Особливі умови для вступу, наприклад, для абітурієнтів з Донбасу дозволять їм вступати за іспитами в університети, що були евакуйовані з території антитерористичної операції.

Також, у зв'язку з тим, що в минулому році у вступників з Криму та Донбасу були проблеми зі збором потрібних документів, МОН розробило правила, за якими вони зможуть вступати до українських вишів навіть якщо, наприклад, не можуть надати додаток до документу про базову загальну середню освіту тощо.

21 червня відбулася прес-конференція, на якій представник МОН, а також громадські організації розказали про нові можливості здобути вищу освіту школярам з Криму. Ознайомитися з цією інформацією можна за посиланням: [https://www.youtube.com/watch?v=xAyByolOe-w&ab\\_channel=KPITV](https://www.youtube.com/watch?v=xAyByolOe-w&ab_channel=KPITV)

### **Усунення черг: електронна подача документів**

В цьому році прийом документів на вступ за результатами ЗНО здійснюватиметься виключно в електронній формі. Кожен абітурієнт зможе завантажити свої документи сидючи вдома, або у будь-якому іншому місці, де є комп'ютер та доступ до інтернету.

Студенти, які з певних причин не матимуть можливості подати власні документи в електронному вигляді самостійно, зможуть це зробити у визначеному ними вищому навчальному закладі, де спеціалісти завантажать документи разом з абітурієнтом.

Це допоможе не лише спростити життя вступникам, а й зменшити черги, які кожного року були біля прийомних комісій, та зняти непотрібне навантаження з вищих навчальних закладів.

### **Профорієнтація: 15 заяв на 5 спеціальностей**

Під час попередніх вступних кампаній абітурієнти мали можливість подавати 15 пакетів документів у п'ять університетів. Таким чином, замість того, щоб обирати улюблений напрям, вступник був змушений розподіляти свої заяви між різними спеціальностями в рамках одного університету.

В цьому році акцент буде змінено на профорієнтацію майбутнього студента.

В 2016 році абітурієнт зможе подати 15 заяв на 5 різних спеціальностей за держзамовленням на денну форму навчання у будь-які університети за власним бажанням.

“Якщо майбутній студент хоче стати лікарем й давно визначився зі своїм призначенням, навіщо йому подавати документи на інші напрямки? Логічніше, якщо він подасть усі п'ятнадцять заяв на вибрану спеціальність у різні університети, чим збільшить свої шанси на вступ. Саме це ми й зробили в цьому році”, - пояснила Інна Совсун.

### **ЗНО для вступу в магістратуру: експеримент для спеціальності 081**

В цьому році – це просто експеримент. Експерти, міжнародні організації та дев'ять університетів, що зголосились взяти участь у цьому пілотному проєкті, практично весь рік розробляли тест для спеціальності 081 Право. До навчальних закладів, що брали участь в розробці, вступ в магістратуру на “Право” здійснюватиметься за результатами зовнішнього тесту.

В майбутньому це дасть можливість забезпечити більш рівні умови для вступників на цю спеціальність, зробити прозорішим вступ до магістратури.

“Мене часто питають, чи можливо буде запустити подібний набір й на інші спеціальності. Особисто я вважаю, що при наборі на магістратуру на більшість спеціальностей запровадити подібну систему неможливо. Одна з ключових ідей реформи у сфері вищої освіти – розширення автономії вищих навчальних закладів, що, в першу чергу, стосується розробки освітніх програм. Уніфікований іспит на магістратуру може повністю знівелювати цю автономію.

Але є спеціальності, за якими ступінь уніфікації є й має бути високим, наприклад, так звані регульовані спеціальності: медицина, військові спеціальності тощо. Тобто є перелік спеціальностей, для яких така форма іспиту виправдана й є сенс продовжувати роботу у вибраному напрямку далі”, - зазначила Інна Совсун.

Це лише загальний перелік нововведень, які чекають на вищі навчальні заклади та вступників у цьому році.

[Більше можна дізнатися передивившись регіональну нараду-семінар з питань організації і проведення прийому на навчання вступників у 2016 році до вищих навчальних закладів усіх форм власності та підпорядкування.](#)

[Також на сайті МОН розміщені відповіді на типові питання, що задавали представники вищих навчальних закладів під час регіональної наради-семінару.](#)